

REPLIK DN

fredag 2 jan 2015 kl 16.45

”Mörka inte jordbrukets nyckelroll i klimatomställningen”

Om Sverige skall bli fossilfritt till 2030, som Rockström och Axelsson förordar (31/12), kräver detta, som de naturligtvis vet, en omläggning av det svenska jordbruket, skriver Artur Granstedt.

Alla vet att den fossil- och kemikalieberoende ekonomi som skapades under 1900-talet har kommit till vägs ände. Johan Rockström och Svante Axelsson beskriver på DN debatt den 31 december det nya året 2015, som möjligheternas år, Hotbilden av de nu pågående klimatförändringarna beskrivs här men också om positiva trender till förändringar – men de glömmer att ta upp jordbrukets nyckelroll i denna genomgripande omställning som måste ske. Detsamma gällde också den heldag om vårt framtida klimat, Klimatforum 2014 som anordnades av naturvårdsverket i samverkan med tidningen miljöaktuellt.

Det man behöver inse är att bara genom fotosyntesen i den gröna växten kan vi åter binda det kol i form av koldioxid som nu i förfärande takt ökar i atmosfären och som tillsammans med övriga klimatgaser är ett hot mot hela mänskligheten.

Här har jordbruket en nyckelroll. Jord- och skogsbruk behöver reformeras så att det kan ge sitt nödvändiga bidrag till att stabilisera klimatet. Dagens konventionella jordbruk förbrukar mer så kallad hjälpenergi än energivärdet i de livsmedel som produceras. Produktionen och användningen av handelsgödselkväve är oerhört energikrävande och leder till stora utsläpp inte bara av koldioxid utan också av dikväveoxid, som har ännu värre climateffekter. Närmare hälften av den totala klimatbelastningen kan hänföras till matkedjan från jord till bord.

Om Sverige skall bli fossilfritt till 2030, som Rockström och Axelsson förordar, kräver detta, som de naturligtvis vet, en omläggning av det svenska jordbruket. Så varför inte säga det? Det är dessutom så att politikerna, genom EU:s gemensamma jordbrukspolitik, har de instrument som behövs för att genomföra detta på ett socialt och ekonomiskt hållbart sett, inte bara i Sverige, utan i hela Europa.

På 1950-talet genomgick jordbruket sin industriella revolution. Nu står vi i början av jordbrukets ekologiska revolution. Nödvändigheten av detta klargörs bland annat av FN:s ”Trade and Environment Report 2013”. Ett fullt genomfört ekologiskt kretsloppsjordbruk med växtodling och djurhållning i samverkan, ökad vallodling och ängsbruk, närhet mellan produktion, förädling och konsumtion och en minskad köttkonsumtion skulle kraftfullt minska matens belastning på klimatet och därmed, om detta sker globalt, eliminera en avgörande del av klimathotet.

Artur Granstedt, docent i ekologisk odling och koordinator för Östersjöprojektet
BERAS